

Αθήνα, 27/11/17

Λουμάκης: ΑΠΕ, ενεργειακή φτώχεια και χονδρεμπορική αγορά

Στην δυνατότητα των ΑΠΕ και ειδικότερα των φωτοβολταϊκών να συνδράμουν στον περιορισμό της ενεργειακής φτώχειας αναφέρθηκε ο Πρόεδρος του ΣΠΕΦ κος Στέλιος Λουμάκης από το βήμα της 7^{ης} θεματικής του 22^{ου} Εθνικού Συνεδρίου «Ενέργεια και Ανάπτυξη: Οι Αγορές Ενέργειας σε Πορεία Μετασχηματισμού» του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιανατολικής Ευρώπης (ΙΕΝΕ) που διεξήχθη στην Αθήνα στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2017. Αναλυτικότερα στην ομιλία του ο κος Λουμάκης επεσήμανε:

1. Η ωρίμανση της τεχνολογίας των ΑΠΕ με την συνεπαγόμενη πτώση του κόστους εγκατάστασης τους τα τελευταία χρόνια και ειδικότερα των φωτοβολταϊκών, έχουν φέρει την παραγόμενη από αυτά ενέργεια σε επίπεδα πλησίον του κόστους παραγωγής με ορυκτά καύσιμα και εν γένει χαμηλότερα από την λιανική τιμή πώλησης της κιλοβατώρας στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Το γεγονός αυτό **κατέστησε δελεαστική για την Πολιτεία την προοπτική της περαιτέρω ανάπτυξης φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων με σκοπό την απευθείας κάλυψη μέρους των αναγκών των καταναλωτών σε ηλεκτρισμό μέσω των προγραμμάτων συμψηφισμού (net metering) και ιδίως του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (virtual net-metering) που πρόσφατα νομοθετήθηκε για δημοσίους, κοινωφελείς ή στήριξης του αγροτικού τομέα σκοπούς.**
2. Τηρουμένων των τεχνικών περιορισμών που αφορούν στο ισοζύγιο ισχύος μεταξύ παραγωγής και ζήτησης σε πραγματικό χρόνο αλλά και στα δίκτυα διανομής για την εξάπλωση ιδίως του σχήματος του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, δηλαδή της πραγματικής δυνατότητας απορρόφησης από το δίκτυο μιας παραγωγής ετεροχρονισμένης ως προς μια δηλωθείσα ηλεκτρική κατανάλωση σε διαφορετική τοποθεσία εντός της ίδιας Περιφερειακής Ενότητας, το Υπουργείο Ενέργειας προχωρά στην θεσμοθέτηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων (Εν. Κοιν.) ως μιας εναλλακτικής για την περαιτέρω κάλυψη μέρους των ενεργειακών αναγκών των νοικοκυριών από αποκεντρωμένη δική τους παραγωγή σε συνεταιριστική βάση. Η προβεβλημένη μάλιστα στο νομοσχέδιο δυνατότητα των ΟΤΑ, τουλάχιστον όπως ετέθη κατά την φάση της δημόσιας διαβούλευσης, να αναπτύσσουν Εν. Κοιν., δείχνει έναν προσανατολισμό προς την μαζική κάλυψη με συμψηφισμό μέρους των καταναλώσεων των νοικοκυριών, μέσα σε αυτά όμως και των πιο ευάλωτων επειδή ακριβώς αυτά δεν διαθέτουν πόρους για τέτοιες επενδύσεις. Ζητούμενο παραμένει ωστόσο η δυνατότητα των ΟΤΑ να ανταποκριθούν αποτελεσματικά και χωρίς τις γνωστές παθογένειες στο εγχείρημα. Σε κάθε περίπτωση εκτίμηση μας είναι πως το μοντέλο αυτό αν συνοδευτεί με Κρατική ενίσχυση στο κόστος ανάπτυξης των σχετικών μονάδων, θα έρθει προς υποκατάσταση του ΚΟΤ (Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο) σε όσους ενταχθούν. Οπότε η δημόσια συζήτηση που πρόσφατα άνοιξε για την κάλυψη των ΥΚΩ (Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας) που αφορούν το ΚΟΤ από τον Κρατικό προϋπολογισμό ή και την αντικατάσταση του ΚΟΤ που πρότεινε η Κομισιόν και ο ΙΕΑ με άλλον μηχανισμό απευθείας ενίσχυσης των δικαιούχων πάλι από τον προϋπολογισμό, μάλλον τροφοδοτείται με επιλογές. Πάντως **τηρουμένης της ισορροπίας του ηλεκτρικού συστήματος η κατεύθυνση μιας Κρατικής ενίσχυσης σε έργα ανάπτυξης μονάδων ΑΠΕ για την παραγωγή και διανομή στους πολίτες εγχώριας πράσινης ενέργειας είναι οικονομικά προτιμότερη από την διοχέτευση ισοδύναμων**

δημόσιων πόρων για την συνεχή λειτουργική ενίσχυση του τιμολογίου τους για ηλεκτρισμό παραγόμενο από ορυκτά καύσιμα και δε εισαγόμενα μέσω του ΚΟΤ.

3. Στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού πριν την προαναφερθείσα διεύρυνση των ΑΠΕ στην κοινωνία, η Πολιτεία με τον ν. 4414/2016 και την θέσπιση της Χρέωσης Προμηθευτή εξάλειψε χρόνιες στρεβλώσεις που διάβρωναν τις ανανεώσιμες στην χονδρεμπορική αγορά μέσα από την οποία σημειωτέον διέρχεται κάθε σκοπού ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιεί το δίκτυο, είτε δηλαδή πρόκειται για πώληση, αγορά ή συμψηφισμό net-metering, virtual ή μη. Όπως είναι γνωστό με γνώμονα την προτεραιότητα των ΑΠΕ σε σχέση με τα ορυκτά καύσιμα στην έγχυση στο δίκτυο, η ανανεώσιμη παραγωγή στην χονδρεμπορική αγορά προσφέρεται από τον Λειτουργό της Αγοράς με τιμή μηδέν, ώστε να εντάσσεται πρώτη και να εκτοπίζει την συμβατική. Σε ότι αφορά την σειρά ένταξης και με δεδομένο τον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής νομίζουμε ουδείς θα επιθυμούσε το αντίθετο. Συνέπεια ωστόσο του λογιστικού αυτού τρόπου για την εξασφάλιση της προτεραιότητας των ΑΠΕ στην ένταξη, είναι η στρεβλή απομείωση της χονδρεμπορικής αξίας του ρεύματος όπως αποτυπώνεται στην Οριακή Τιμή Συστήματος (ΟΤΣ). **Το μοντέλο της μηδενικής τιμής στην χονδρεμπορική αγορά ακολουθείται και για την προς συμψηφισμό εγχόμενη ανανεώσιμη ενέργεια που παράγουν τα συστήματα net-metering ή virtual net-metering αφού διαφορετικά η ανανεώσιμη ενέργεια τους δεν θα εντασσόταν πάντα στο σύστημα-δίκτυο με ότι αυτό δυσμενώς θα συνεπαγόταν για τους επωφελούμενους καταναλωτές τους.** Με την θέσπιση και λειτουργία μάλιστα των Εν. Κοιν. για την περαιτέρω μαζική παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας προς κάλυψη μέσω του συστήματος virtual net-metering των αναγκών χιλιάδων νοικοκυριών, το πρόβλημα της στρεβλά απομειωμένης ΟΤΣ θα επιτεινόταν ανεξέλεγκτα ακόμη περισσότερο με συνέπεια αφενός την εν τοις πράγμασι επιδότηση της Προμήθειας που καρπώνεται το ρεύμα στην στρεβλά απομειωμένη αυτή τιμή και αφετέρου την εξίσου στρεβλή περαιτέρω ανάγκη αύξησης του ΕΤΜΕΑΡ προς κάλυψη της απομείωσης αυτής σε βάρος όμως των καταναλωτών.

Καταλήγοντας, φαίνεται πως η Κυβέρνηση προσεγγίζει τις στοχεύσεις στις ανανεώσιμες μέσα από έναν ολοκληρωμένο συνδυασμό δράσεων προς την κατεύθυνση των εθνικών στόχων του 2020 και όχι μόνο, **που όμως ορθά προηγουμένως συμπεριέλαβε και την τολμηρή επίλυση χρόνιων στρεβλώσεων στην χονδρεμπορική αγορά, που παραδοσιακά κλώνιζαν τις ΑΠΕ. Η δυναμική αυτή είναι σωστή και πρέπει να συνεχιστεί.** Άλλωστε όσοι εμμένουν και νοσταλγούν τις στρεβλώσεις του παρελθόντος κατά των ΑΠΕ, μάλλον επιθυμούν να τις ανακόψουν αλλά λόγω της εμφανούς κλιματικής αλλαγής δεν μπορούν πλέον δημόσια να βάλλουν απευθείας εναντίον τους.